

konk. ř. (§ 3 a 46 odst. 3 vyrov. ř.) má za následek nicotnost právního jednání a nejen že nemůže zvláštní výhoda jím poskytnutá býti žalována, nýbrž k její neplatnosti dlužno přihlížeti z moci úřadu, ne pouze na námitku (rozh. č. 4805 sb. n. s.). Jako na př. jest nicotným nabytí soudcovského práva zástavního po prohlášení úpadku pro pohledávku proti úpadci na věcech, jež patří do úpadkové podstaty, proti zákazu Šu 10 konk. ř., třeba povolující usnesení nabylo právní moci, protože musí k tomu přihlížeti z moci úřední (rozh. č. 4812 sb. n. s.), tak úmluva, odporující Šu 150 konk. ř. (§ 47 vyrov. ř.), zůstává neplatnou, třebaže žalobkyně opomenula námitky proti směnečnému příkazu a usnesení, povolující exekuci, nabylo moci práva. Žalobou domáhá se dovolatelka, by z n o v a b y l z a v e d e n s t a v p ř e d n e p l a t n o u ú m l u v o u, tedy prohlášením exekucí z neplatné směnky povolených a provedených za bezúčinné a uznáním povinnosti žalované ke knihovnímu výmazu těchto exekučních práv. Žaloba byla podána ve lhůtě Šu 150 (5) konk. ř., což ani žalovaná nepopírá. Bylo jí tedy vyhověti na dovolání, jež shledáno opodstatněným, změnou rozsudků nižších soudů.

Čís. 6865.

Znalecký důkaz zkouškou krve za účelem zjištění otcovství jest přípustným. Otázku, zda vědecká cena tohoto důkazu jest bezpečna, může řešiti pouze znalec, nikoliv soud. Ani nemanželské dítě ani nemanželskou matku nelze nutiti, by poskytly krev odebráním z těla k provedení zkoušky za tím účelem, by byl proveden důkaz o nemožnosti splolení.

(Rozh. ze dne 2. března 1927, Rv II 42/27.)

Žalobě o uznání nemanželského otcovství a placení výživného bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolání, opírajícímu se o dovolací důvody čís. 2 a 4 Šu 503 c. ř. s., nelze přiznati oprávnění. Dovolatel shledává vadnost řízení po rozumu Šu 503 čís. 2 c. ř. s. v tom, že odvolací soud neprovedl o tom, že on nemohl zploditi žalující dítě, znalecký důkaz zkouškou krve a že neuvážil vlivu té okolnosti, že žalující dítě a nemanželská matka odpřely svolení k provádění tohoto důkazu. V těchže okolnostech spatřuje i nesprávné posouzení právní. Leč neprávem. Prvý soud nepřipustil onoho důkazu proto, že není přípustným procesním prostředkem, ježto se o něm civilní soudní řád nezmiňuje, a dále proto, že k němu nedaly svolení ani žalující dítě ani nemanželská matka. Odvolací soud nepřipustil důkazu proto, že vědecká cena nabízeného důkazního prostředku není tak jista, by se z něho dala nemožnost nemanželského zplolení odvoditi, dále proto, že vyžaduje svolení žalobce, a je-li dítě v opatrování třetích osob, také svolení těchto osob, a že toto svolení nebylo žalovaným prokázáno. Odvolacímu soudu nelze sice při-

svědčiti potud, pokud odůvodňuje neprovedení onoho důkazu tím, že vědecká cena jeho není bezpečná. Otázku, jakou vědeckou cenu má zkouška krve, nemůže řešiti soud; je to otázka odborná, která pouze znalcem může býti zodpověděna. Proto může o odborné otázce, zda jest vyloučena možnost splození podle zkoušky krve, podati úsudek toliko znalec. Tento důvod odvolacího soudu tedy neobstojí. Ostatně se spolehlivost důkazu zkouškou krve v určitých mezích ve vědě uznává (srovnej pojednání profesora Dra Berky v Lidových Novinách ze dne 2. března 1926 a pojednání v Tagesbote ze dne 26. července 1926). Nelze přisvědčiti ani soudu prvému, že důkaz zkouškou krve jest nepřipustný proto, že se o něm civilní soudní řád nezmiňuje. Vždyť jde tu v podstatě o to, by byla ohledána krev tří osob soudem s pomocí znalce a by podle výsledků ohledání znalec podal posudek, zda může či nemůže dítě pocházeti z určité soulože. Jde tu o provedení ohledání, jehož předmětem jest krev, za příbrání znalce, a o podání posudku tímto znalcem. Tyto důkazní prostředky civilní soudní řád zná (§ 368 a § 351 c. ř. s.). Ovšem není o tom vyloučen ani důkaz znaleckými svědky, kteří zkoušku krve již dříve provedli, nebo listinou, dosvědčující provedení takové zkoušky. Proto není třeba se obíratí otázkou přípustnosti jiných důkazních prostředků, nežli které uvádí rozsudek prvního soudu. Civilní soudní řád tedy důkazu zkouškou krve nijak nevylučuje. Jiná však jest otázka, zda musí dokazovatelův odpůrce poskytnouti svou krev k provedení onoho důkazu, zejména zda nemanželská matka jako třetí osoba ve sporu nezúčastněná tuto krev musí poskytnouti. Opatřil-li si dokazovatel sám ke zkoušce potřebnou krev, nevádí nic provedení zkoušky. Nemá-li jí však, sluší rozeznávati, zda jde o vydání krve, kterou mají žalující dítě a nemanželská matka již po ruce, či zda má krev býti teprve odebrána z jejich těla. — V onom případě je krev věcí doličnou a platí o ní předpisy o povinnosti k vydání těchto věcí. — Jinak však má se věc, jde-li teprve o odebrání krve z těla. Zákon ukládá sice třetím osobám povinnost svědeckou a po případě znaleckou (§§ 325 a 353 c. ř. s.), ale další povinnosti jim neukládá. Tak neukládá jim povinnost, by vydaly soudu listiny, které jsou jejich výhradním vlastnictvím. Povinnost ediční stanovena jest pouze pro listiny společné nebo takové, na jejich vydání má dokazovatel nárok podle práva občanského. Pokud se tkne věcí doličných, je povinen dokazovatelův odpůrce soudu je předložiti, má-li je (§ 369 c. ř. s.). Třetí osoba, tedy i nemanželská matka, která na sporu není účastněna, nemá takové povinnosti, i když krev z těla nemusí býti odebrána (§ 369 c. ř. s., jenž neuvádí §u 308 c. ř. s.; srovnej Neumannův komentář při §u 369 a Hora: Civilní procesní právo II. díl, str. 303). Zákon dokonce ani neukládá straně povinnosti, by svým výsledkem poskytla odpůrci prostředek důkazní a nenutí ji k výpovědi za účelem důkazním; v tom případě ovšem ponechává volnému uvážení soudu, jaký to bude míti vliv na jeho přesvědčení. Tím méně lze nutiti stranu, by poskytla vlastní krev z těla k provádění důkazu. Ovšem není soudu zabráněno, by i zde neuvážil, jaký vliv bude míti takové odpírání na jeho přesvědčení. Nejde při odebrání krve o ohledání věci, která jest v odpůrcově držení, — krev v ži-

vém těle není věci mimo osobu, — nýbrž součástí osoby samé (§ 369 c. ř. s.). Dokonce však nelze uložit nemanželské matce, jež není stranou ve sporu, by poskytla krev z těla svého, potřebnou ku zkoušce. Podle § 369 c. ř. s. nemůže soudce nutiti ani třetí osoby, které mají předměty ohledání, by je poskytly soudu nebo straně za účelem ohledání, tím méně může je nutiti k odebrání krve. Vadí tomu právo na nedotknutelnost osoby, jež je omezena jen potud, pokud to zákon připouští. Třeba by tedy bylo účelem řízení, dopátrati se pravdy materiální, je tato pátrací činnost soudu omezena právy osob třetích na ochranu osoby i vlastnictví i právy stran na tutéž ochranu, pokud ji neomezuje právo procesní, jako na př. povinností svědeckou, ediční atp. Za nynějšího stavu zákonodárství nelze tedy nutiti ani nemanželskou matku, ani žalující dítě, by poskytly krev odebráním z těla k provedení zkoušky za tím účelem, by proveden byl důkaz o nemožnosti splození. Posuzuje-li se sporný případ s uvedených hledisek, nelze v neprovedení zkoušky krve, která bez svolení žalujícího dítěte a nemanželské matky nebyla možná, shledati vadu řízení, když ony osoby svolení nedaly a žalovaný sám potřebné krve neopatřil. Výtka, že odvolací soud nepřihlédl k tomu, že žalující dítěte a nemanželská matka odepřely svolení, nemůže býti uplatňována s hlediska vadnosti řízení ve smyslu čís. 2 § 503 c. ř. s. Nejde tu o to, že soud nedostatečně objasnil sporný skutkový základ, nebo neprovedl důkazy o sporných okolnostech. Nejde ani o nesprávné posouzení právní, nýbrž jde o hodnocení onoho zdráhání se nižšími soudy, tedy o hodnocení průvodů. Ale nesprávné hodnocení průvodů, spočívající v tom, že soud dostatečně nepřihlédl k některé okolnosti, zejména také k chování se žalujícího dítěte za sporu při nabízení důkazu zkouškou krve, netvoří dovolacího důvodu.

Čís. 6866.

Soudní výpověď z nájmu městem Brnem, podepsaná starostou, jest prohlášením jednostranného projevu vůle městského zastupitelstva starostou jakožto orgánem k tomu oprávněným podle §§ 74 a 76 zákona ze dne 3. května 1905, čís. 56 z. zák. pro Moravu a není třeba, by takové prohlášení bylo podepsáno starostou a dvěma volenými členy městské rady za současného poukazu ku dotyčnému usnesení městské (obecní) rady.

Nejde o porušení zásady §u 405 c. ř. s., přičinil-li soud k výpovědi dané ku 31. prosinci 1926, že lhůta končí dne 14. ledna 1927.

(Rozh. ze dne 2. března 1927, Rv II 98/27.)

Proti výpovědi z obchodu dané žalovanému městem Brnem ku dni 31. prosince 1926, namítl žalovaný mimo jiné: Starosta města Brna není oprávněn dáti výpověď, nýbrž jest k tomu příslušná městská rada (obecní rada). Výpověď neodpovídá ani předpisům zákona ze dne 3. května 1905, čís. 56 zemského zákona mor. co do formy listiny. Výpověď jest listinou, kterou vznikají obci povinnosti vůči třetím osobám